

Bartha Dénes: Fa- és cserjehatározó

Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 340.

Dendrológiai területen az első határozót Mágocsy-Dietz Sándor, akkor mint a selmeci akadémia tanársegéde, állította össze 1882-ben (Rügy- és levélkulcs a Magyar Birodalomban honos és honosított fásnövények meghatározására). Ez a füzetecske akkor az Országos Erdészeti Egyesület kiadványaként látott napvilágot. Később, 1932-ben, illetve 1933-ban Bokor Rezső jelentette meg Sopronban rügy- és levélhatározóját (A magyar erdőben [és nyilvános parkokban] honos és fontosabb honosított fás növények téli állapotban való határozója, A magyar erdőben [és nyilvános parkokban] honos és fontosabb honosított lombos fásnövények levelekről való határozója). A kertészeti dendrológia a 90-es évek elején két művel gazdagodott, Schmidt Gábor szerkesztésében 1991-ben és 1993-ban látott napvilágot határozó (Dendrológiai Herbárium. Díszfák és díszcserjék felismerése leveleik és hajtásaik alapján, Rügyatlasz).

Az erdészek, kertészek, s más, a fás növények iránt érdeklődők figyelmét felkeltette a most megjelent Fa- és cserjehatározó. A könyv felépítése minden eddigi, kül- és bel-földön megjelent határozótól különbözik. Hat külön fejezetből, rügyek, levelek, virágok, termések és magok, csíranövények, kérgek alapján lehet a fajokat beazonosítani. A hagyományos határozókulcsok után a faj fenti szerveinek részletes leírása található. A könyv felőleli valamennyi őshonos fa- és cserjefajunkat, valamint a gyakoribb díszfákat és díszcserjéket, szám szerint 217 fajt. Valamennyi határozó végén valamennyi faj szervének illusztrációját megtaláljuk. A rügyeket, leveleket, virágokat, terméseket és magokat, csíranövényeket rajzok, a kérget fekete-fehér fotók mutatják be. A könyv végén a fajok tudományos és magyar neveinek szinonimái, illetve társnevei vannak felsorolva.

A most megjelent határozó szép példája a tanár-diák együttműködésnek. Az illusztrációkat 11 erdőmérnökhallgató, illetve már végzett erdőmérnök készítette, a lektori feladatot a Soproni Egyetem Növénytan Tanszékének oktatói (Agócs József, Bolgár Józsefné dr., dr. Vancsura Rudolf) vállalták. Az agráregyetemen és -főiskolákon tankönyvként engedélyezett Fa- és cserjehatározó a közelmúltban nívódíjban részesült.

Kétezer éves áldozati szarvas

A Kisbaltaton térségében, az Árpád-kori Fenék határában kétezer éves kelta szarvasáldozatot találtak a régészek. Az 5-6 éves szarvas agancsának és csontvázának elrendezéséből valószínűsíthető, hogy a kelták Cernunos nevű istenüknek áldozták. Ez az újjászülető természet, a termékenység istene, az állatok ura. A gabonásverem mellett talált áldozatot, a kelták fő ünnepe a Lungasad, az arató, hálaadó ünnep alkalmával helyezhették el.

Közel e korból származik az Ajkán talált dombormű, egy szarvas és egy baltás ember látható rajta, mely szintén áldozat lehetett. *Dr. Müller Róbert* ismertette az ásatás eredményét és *dr. Sugár László* értékelt a szarvas. (Zalai Hírlap, 1997. XI. 19. Ref.: Szakács L.)

Jól sikerült a Mecseki Erdészeti Rt.

Nyerje meg karácsonyfáját

internetes játéka. Csak hívni kellett a **WWW.mefa.hu** kódot. A név és cím beírása után máris esélyes lehetett a jelentkező a sorsoláson. A többszáz név közül minden héten egy – a pályázó által kért méretű – karácsonyfát sorsoltak. Az akció az erdőgazdaság népszerűsítését szolgálta.

A Mecseki Erdészeti Rt. internetes bejelentkező grafikáját a szakajtó az ország legjobb tíz a témában hazai alkotása közé sorolta.

Vágáshulladékot bálázó gépegység keltette a legnagyobb feltűnést a svédországi Jönköpíngben megrendezett ELMIA WOOD 97 erdészeti szakkiallításán.

Az önjáró szerkezet összegyűjti, préseli és műanyag hálósövetbe burkolt bálaként darus rakodással elszállíthatóvá készíti elő a főként fenyesek kitermeléseiben képződött nagymértékű, főleg vékonyabb ágakból álló vágóhulladékot. Ez eddig a vágástéren akadályozta a felújítást. A biomasszájának energiatermelésre irányuló fokozott törekvés most az eddig „szemét”-nek tartott anyagért is kinyújtja karjait.

(AFZ/DW 1997/15. Ref.: Jérôme R.)

Örömmel adjuk tudtára valamennyi érdeklődőnek, hogy **Halász Aladár** szerkesztésében megjelent az **Angol-Magyar Erdészeti, Vadászati és Faipari Műszaki Szakszótár** című kiadvány az Állami Erdészeti Szolgálat gondozásában, az FM Erdészeti Hivatalának támogatásával. Ez a hiánypótló mű 296 oldalon 16 400 angol szót és kifejezést tartalmaz, melyből mintegy 9800 foglalkozik az erdészettel, 1600 a vadászattal és vadgazdálkodással, 3700 az elsődleges faiparral és 1300 a járulékos szakterületekkel (közgazdaság, kereskedelem, munkaügy, oktatás, kutatás). Az erdészet címszavai közül 1000 az erdészeti növénytan, 600 a természet, 1300 az ökológia, 1200 az erdőrendezés, 2100 az erdőművelés és nemesítés, 1500 a fakitermelés, 600 az erdőfeltárás, 800 az erdővédelem és 700 a természetvédelem és erdei üdülés szakterületére vonatkozik.

A szótár mellékletében a tűlevelű és lombos fák, a cserjék és lágyszárú növények tudományos, angol és magyar neve, néhány fogalom értelmezése, valamint az erdészetben leggyakrabban alkalmazott mértékegységek átszámítási tényezői is megtalálhatók. A szótár használatát 49 ábra is segíti.

Öszintén reméljük, hogy ez a kiadvány nagyban segíti majd a szaknyelv művelői mellett azon kollégákat is, akik munkájuk során kapcsolatba kerülnek az angol nyelvterülettel.

A szótár 2000 Ft értékesítési áron vásárolható meg az Állami Erdészeti Szolgálat központjában és Igazgatóságánál.

Csóka Péter

Környezetvédelem, tömegtájékoztató vagy agymosás?

(Élet és Tudomány, 1997/29.)

Noam Chomsky, a neves amerikai nyelvész és korunk visszársadalmi jelenségeinek megfigyelője, kutatója sok évvel ezelőtt egy előadásában fölvetette a kérdést a hallgatóinak: „*Ki hallott önök közül Kelet-Timorról?*” Miután senki sem jelentkezett, elmagyarázta, hogy azért nem hallhattak és olvashattak semmit erről a volt portugál gyarmatról s annak Indonézia által történt elfoglalásáról, az azt követő népiirtásról, mert mindez egyértelmű amerikai és ausztráliai jóváhagyással történt. A sajtó, a tévé- és a rádióállomások legnagyobb része a nemzetek feletti óriásvállalatok kezében van, és ezek csakis arról adnak hírt, amit gazdáik megengednek. Kelet-Timorról pedig nem volt illendő beszélni, mert hadiipari érdekeket, például Indonézia számára történő repülőgépszállításokat érintett. Chomsky elmondja például, hogy régen arról olvashattunk: *Pol Pot* katonái kétféle kambodzsait gyilkoltak meg, de a „nemszeretem” vietnami megszállás után a halottak száma az ezredrésztől csökkent, már csak „mintegy kétezer” *Pol Pot*-áldozatról olvashattunk. Chomsky számtalan példát sorol föl a világsajtó hazugságairól: legyen szó közép-amerikai, izraeli-palesztin eseményekről vagy éppen az úgynevezett „tisztá” Öböl-háborúról.

A hazudozás érvényesült környezeti kérdésekben is. Chomsky érzékeny az ilyen ügyek iránt, és egy alkalommal kijelentette: „*A zöld mozgalom a természet ellensége, ha nem az alapvető okok ellen támad.*” Más szavakkal: nem elégíthet ki bennünket néhány főkébebi megmentése, ha szabad teret engedünk a nemzetek feletti vállalatok természeti környezetet pusztító, önző, jövőnket megsemmisítő tevékenységének.

A jelenséggel nem csak Chomsky foglalkozik. *Alex Carey* így ír erről: a XX. századra három, politikailag fontos dolog jellemző. Ezek sorban: 1. a demokrácia növekedése, 2. a vállalatok hatalmának erősödése, s 3. a propaganda fokozódása, amely eszköz a vállalatoknak a demokráciával szembeni védelmezésére.

A nagyvállalatok hallatlan erőfeszítéseket tesznek, hogy kifogják a szelet az erősödő, fejlődő zöld mozgalom vitorláiból. Az erre a célra alkalmazott „agymosó” (úgynevezett PR (piár), közönségkapcsolat) cégek, mint például a *Burson-Marsteller*, a *Bonner and Associates* és társaik „bebizonyítják” az olvasóknak és a tévénézőknek, hogy a védett területek, nemzeti parkok, erdők és vizes területek értéktelenek, helyesebb, jobbelegelőbb azokat „bölcsen” kiaknázni a termelés és fogyasztás érdekében is.

A *Wall Street Journal* címlapján közölte, hogy az éghajlat fölmelegedése csalás, a lapok arról írnak, hogy az éghajlatváltozás csupán hisztéria, az ózonlyuk nemkülönben, a nagy vegyi gyárak és olajvállalatok természetbarátok. Erre az úgynevezett „zöldre festés”-re a mamutvállalatok évente mintegy egymilliárd dollárt költenek. Az ilyen hírverés, reklámozás általános jelenség, és – külföldön és itthon egyaránt – nem csak az (x) jellel ellátott fizetett hirdetésekben jelenik meg. (A zöld gondolat annyira rokonszenves az emberek szemében, hogy újabban az Egyesült Államok hadserégében is működik egy környezeti biztonsági helyettes államtitkár.)

Hazánkban is mindennapos az álcázott hirdetés. A közszolgálati televízió NATO-val foglalkozó *Atlanti Express* című műsoráról az Alba Kör panaszára az Országos Rádió és Televízió Testület Panaszbizottsága is megállapította, hogy nem volt tárgyilagos, nem tisztelte a hivatalostól eltérő véleményeket. A műsor a Külügyminisztérium 9 millió forintos támogatásával készült, de ezt nem tüntették föl. A bizottság kijelentette, hogy a műsor a megrendelő vélhető szempontjait juttatva érvényre, „*a műsorok manipulálnak, nem informálnak, hanem meggyőzni kívánnak.*”

A cenzúrának ma sokféle fajtája van. A sajtó a tulajdonosok utasítása, elvárása vagy vélt elvárása szerint jár el. Előfordult, hogy egy francia tulajdonban levő lapban nem jelenhetett meg a természetromboló golfpályák építése elleni cikk, s ugyanott nem közöltek egy nemzetiségi kérdéssről szóló tanulmányt, mert abban a szerző nemcsak a szomszédaink, hanem például a franciák nemzetiségi politikájáról is ítéletet mondott. (E közvetlenebb cenzúra mellett gyakran előfordul az is, hogy a „kellemetlenkedő” lapok nem kapnak anyagi támogatást – ezért nem egy újság megalkuszik, például elfogad etikátlan hirdetéseket.)

A magyarországi zöld mozgalom számára komoly gondot jelent, hogy egyre nehezebb megtalálni azokat a – legalább tízezrek által olvasott – lapokat, amelyek tárgyilagosságra törekednek, adatokat közölnek, s megírják az igazat. A pénz hatalom szabja meg, hogy mi a véleményünk. Chomsky szerint ez éppen olyan hatékony parancsuralem, mint a kommunista egypártrendszeré volt, csak az eszközei mások.

György Lajos

Tudósítás a Soproni Egyetem javára tett 1%-os személyi jövedelemadó felajánlásról

A személyi jövedelemadóról szóló törvények változása lehetővé tette a befizetett jövedelemadó 1%-ának közérdekű célra történő felajánlását. Több, egyetemünk sorsa iránt elkötelezett oktató és dolgozó ösztönzése által is bátorítva, megteremtettük ezen összegeknek az **Erdészeti, Faipari, Papíripari Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítvány** javára történő felajánlásának lehetőségét.

Nagyon sokan érdeklődtek az ország távoli pontjairól is hozzánk történő befizetés felől, s mi is igyekeztünk a felajánláshoz szükséges adatainkat széles körben terjeszteni. Nagy izgalommal vártuk az APEH értesítését, amely szeptember elején érkezett meg. Ebben arról értesítettek bennünket, hogy 1997-ben az alapítvány részére felajánlott egy százalék 454 329 Ft-ot tesz ki. **Köszönet mindazoknak, akik a felajánlók közé tartoznak és dr. Pongrácz Péter** jogásznak is, aki a pénz megszerzése elé állított hivatali akadályok elhárításában serénykedett.

1998-ban az 1%-ról rendelkező nyilatkozatot az 1997. évi személyi jövedelemadó bevallással együtt, normál méretű borítékba zárva kell megtenni. A borítékban kívül szerepeljen a rendelkező neve, lakcíme és adóazonosító jele. A borítékba, azzal azonos méretű, nem összehaj

tott papírlapra kell ráírni a támogatni kívánt alapítvány adószámát – és esetleg a nevét, minden egyéb megjegyzés nélkül, az alábbi formában:

Erdészeti, Faipari, Papíripari Nemzetközi Ösztöndíjas Alapítvány
Adószám: 19112855-1-08

A lezárt borítékot az adóbevallási csomagban kell elhelyezni. Akik nem önadózók, s adót kizárólag a munkáltatón keresztül fizetnek, a borítékot lezárva legkésőbb március 25-ig adják át munkáltatójuknak!

Minden, a fentiekkel kapcsolatos kérdésben szívesen állnak rendelkezésre:

– a kuratórium elnöke, az egyetem mindenkori rektora – jelenleg

dr. Habil Koloszar József egy-i tanár,

– a kuratórium titkára, az egyetem mindenkori főtitkára – jelenleg *dr. Sztás József* és *Ficzek Jenőné* üi.

– a kuratórium tagjai: *dr. Bondor Antal* ny. tszv. egy-i tanár, *Bóna József* vezérigazgató, *Czebei Sándor* ny. vezérigazgató, *Göbölös Antal* igazgató, *Kormos Ernő* elnök-vezérigazgató, *Kulcsár Imre* ügyvezető igazgató, *dr. Szodfridt István* tszv. egy-i tanár, *dr. Tenk Antal* dékán, *Téglás János* igazgató, (*Csepregi Imre* hall-g-i képv.)

ROVATVEZETŐ: DR. SZIKRA DEZSŐ

Az OEE-választások történetéből

Egyesületünk Választmánya 1997. november 11-i ülésén az 1998. évi vezetőségválasztással kapcsolatban azt a döntést hozta, hogy az egyesületi főtítkárságot a jövőben pályázat útján kiválasztott, főállású egyesületi alkalmazottal kell majd betölteni.

Ezt a határozatot – bizonyos vita után – tartózkodás és néhány ellenszavazat mellett fogadta el a választmány. A vita során felvetett aggályok főleg pénzügyi és morális jellegűek voltak. Lesz-e elég pénz ahhoz, hogy az Egyesület hosszú távra is garantáltan tisztességes fizetést tudjon biztosítani főtítkárnak? Az oltalmazás feltételeit hogyan sikerül megfogalmazni?

A választmányi ülés óta – természetesen – foglalkoztatja a tagságot is a főtítkári téma, kérdések vetődnek fel.

Határozott vagy határozatlanidőre szóljon-e a munkaszerződés? Próbaidőt szabjon-e meg az Egyesület a pályázati feltételek között?

A függetlenített funkcionárius alkalmazása mellett lándzsát török azzal érveltek, hogy a mai világban ezt a tisztséget már nem lehet társadalmi munkában ellátni. Maga az elnök igyekezett a pénzügyi gondok miatt habozókat megnyugtani abban a tekintetben, hogy a pártoló tagok tanácsába tömörített vállalati szponzorok biztosan fedezni fogják a főtítkárságot alkalmazásából eredő egyesületi többletköltségeket.

Hol takarítson meg az Egyesület a korábbi kiadásaiából?

Az elmúlt ötven évben csak társadalmi munkás főtítkárs volt. Milyen elvárások legyenek a fizetett főtítkárral szemben?

A másik kérdéskör, amely felvetődik a tagság körében – az előbbivel összefüggésben –, hogy talán soha annyi tisztségviselője nem volt az Egyesületnek, mint manapság: az elnök mellett három alelnök, főtítkárs, függetlenített ügyvezető titkárs, két függetlenített adminisztratív munkatárs, ugyancsak függetlenített lappiszkesztő, s még ide számíthatjuk a szerény honorárium ellenében tevékenykedő, rész munkaidőben bedolgozó nyugdíjasokat is.

Természetesen senkibe nem szabad a megfogalmazódott kérdéseket visszatüsközni, de az elfogadott új Alapszabály, a Választmány döntése egy-két esetben új helyzet elé állítja az Egyesületet, és tanácsos az új helyzet szabta tennivalókat jó alaposan előkészíteni.

Ezekkel a döntésekkel azonosulva, egységes tenni akarással kell mind jobb további döntéseket előkészíteni, hogy a változások jó irányba mozdítsák el az egyesületi életet és ne hogy akadályozzák későbbi törekvéseinket.

A tisztánlátás elősegítése érdekében a Választási Bizottság szükségesnek tartja megvilágítani, hogy mi volt a helyzet az egyesületi apparátus tekintetében az 1945 előtti időkben. Tapasztalható ugyanis a tagság körében, hogy sokan – természetesen elsősorban a fiatalabb korosztályok – tájékozatlanok ebben a vonatkozásban.

Már az Egyesület megalakulásakor, 1866-ban megalkotott első alapszabályok 14. §-a így rendelkezett az egyesületi igazgatás dolgában: „A választmány tagjai, kivéden a titkárs, ezen tiszteletbeli hivatalukért semmi fizetést sem húznak. Titkárs és írnotok a választmány választ és azok munkakörét is az szabja meg; fizetésüket pedig ea közgyűlés állapítja meg.”

Ez a két mondat nem hagy kétséget afelől, hogy az Egyesület adminisztrációs apparátusa két főből állt és ezen belül a titkárs (akit olykor „titoknoknak” is neveztek akkoriban) fizetett alkalmazott volt. Az első titkárs kálnoki *Bedő Albert* volt 1880-ig. Őt *Horváth Sándor* követte, akivel kapcsolatban egy későbbi megjegyzésből arra következtethetünk, hogy már másodállásban látta el feladatát. Ezt valószínűsíti a választmány 1899. október 21-i ülésén elhangzott azon másik megjegyzés, ami szerint „a jelenlegi 1200 forint fizetésből és természetbeni lakásból álló javadalmazással a titkárs állásra ... megfelelő szakembert megnyerni nem lehet”.

A választmány az említett ülésen elhatározta, hogy az időközben alelnökké előlépett és titkárs állásáról lemondott *Horváth Sándor* helyébe nyilvános pályázat útján szerez új titkárs. (Bár maga *Horváth Sándor* annak a nézetének adott kifejezést, hogy az Egyesület érdekeit fizetett titkárs nélkül jobban lehet biztosítani, mert a titkárs állás szervezésére fordított anyagi áldozat árán legalább három hivatott szakembert lehet megnyerni a titkársra háruló feladatok ellátására. E mellett ezek a szakemberek, úgymond, csak erkölcsi kötelekkel lennének az Egyesülethez kötve, s állásukat bármikor elhagyhatnák, ha azt saját vagy az Egyesület érdeke úgy kívánná.)

A választmányi elhatározást az akkori időkre jellemző gyors cselekvés követte. 1899. október 24-én a pályázati felhívást közzétették a sajtóban egyhónapos, november 25-i benyújtási határidővel. Csak erdészeti szakemberek pályázhattak. December 9-én pedig már döntött is a választmány titkos szavazással a beérkezett négy pályázat fölött: *Bund Károly*, az FM erdőrendezési osztályának erdésze (erdőmérnök) lett a titkárs, aki 1900. január 1-jével elfoglalta állását. Munkaviszonyának körülményeit, munkaköri feladatait, javadalmazását, nyugdíjjarandóságának részleteit már a pályázati kiírás tartalmazta. Elvileg élethossziglanra választották meg, bizonyos kitételek mellett (Bund esetében ez majdnem így is alakult), s más állást nem tölthetett be. „Jogait és köteleseit egyebekben az egyesületi alapszabályok és az alkotandó szolgálati, fegyelmi és nyugdíjszabályok állapítják meg.” (Erdészeti Lapok, 1899/k1182-1183. p.)

Ennek a titkársválasztásnak egyik kis érdekessége egyébként az, hogy a négy pályázó között volt az akkor még Besztercebányán szolgálatot teljesítő *Kaán Károly* is. Ám a titkos szavazás során egyetlen szavazatot sem kapott.

Az OEE valamennyi tagjának békés, boldog új esztendőt kíván a

Választási Bizottság

Az OEE Fakereskedelmi és Fahasználati Szakosztály éves munkaprogramja keretében 1997. október 9-10-én a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.-nél és a Dráva Parkett Kft.-nél tartotta meg öszi összejövetelét.

Ennek keretében **Bóna József** vezérigazgató adott először tájékoztatót a Somogyi Rt. munkájáról. Elmondta, hogy tevékenységüket kerekén 80 ezer hektáron folytatják, élőfakészletük 18 millió m³, éves növedékük 540 ezer m³. Jelenleg kerekén 1100 fő dolgozik az Rt.-nél. A 90-es évek előtt 6 Em³ feletti bruttó fatömeget termeltek évente, jelenleg lényegesen kevesebbet, de a felhasználási lehetőségeket csak cca. 75%-ban használják ki.

A fakitermelési feladatokat 95%-ban vállalkozók végzik, a gépek elhasználtsága miatt szükség lesz részben saját erőből azok pótlására. A kiszállításban 1/3-2/3 a saját és a bérelt munka aránya, a szállítási feladatokban ez fordított. 200 km feltároló úttal rendelkeznek, ami 2,6 fm/hektár értékkel igen alacsonynak mondható. Fafeldolgozásuk területén a barcsi parkettaüzem teljesen levált, a Csurgó saját maradt, a szántódi üzem felújítását tervezik.

Kereskedelmi tevékenységükben meghatározó nagyságrendű az export, ami ma közel 50%-ot képvisel. Számolni kell a közeljövőben a magánerdőkből kikerülő nagyobb mennyiségű faanyaggal, ami sajnos az egyébként is nehéz sarangolt választék piacot tovább terhelheti.

Komoly eredményt várnak attól, hogy a felhasználási és a kereskedelmi munkát szervezetenleg egybefogták, célként határozták meg, hogy felvállalják a magánerdőkből kikerülő fatermékek forgalmazását is.

Bogdán József erdészeti igazgató tájékoztatót adott az erdészet éves munkájáról.

Mintegy 30 000 m³ vastagfát termelnek, amelynek 2/3-a tölgy, 10%-a cser, a többi egyéb faj. Természetes felújítást csak igen kismértékben tudnak megvalósítani. Gondot jelent, hogy a fakitermelés mindössze 6 hónapra szűkül, zúdul az alapanyag, és ez nincs szinkronban a kereslettel.

Mécsényi Miklós FAGOSZ főtítkárs érdekes tájékoztatót adott a fafeldolgozó iparról és fatermékforgalmazásunk nemzetközi megítéléséről.

ről. A teljesen liberalizált forgalmazásunkkal szemben nincs észrevétele az EU-nak. Általánosságban Európában az a jellemző, hogy általános túlkínálat van, ezért azt a célt fogalmazták meg, hogy mindenhol a fát vagy annak termékeit használják, ahol az lehetséges. Európának jelentősen csökkent (7%-ra) az import-függősége, 1,1 millió munkahelyet jelent az EU országokban az elsődleges faipar és a bútóipar, ez az adat a 20 fő feletti üzemekre épül. Érdekes információ volt, hogy Románia várhatóan megszünteti a fatermékek eddigi exportkötöttségeit. Általános tendencia, hogy támogatni kell a rövidfás feldolgozási technológiát.

Ilyés László kereskedelmi igazgató általános tájékoztatást adott a sarangolt választékok jelenlegi belföldi és exportértékesítési lehetőségeiről. Kínálati piac van és az is lesz a közeli években. Évi nettó mintegy 3 millió m³ anyagból van szó a tűzifával együtt. A lehetséges mértékig a piachoz kell igazítani a termeléseket és sok esetben a választékolást is. Sajnos az év során a II. félére indokolatlanul csökkentek az árak, változatlan kereslet mellett. Európában csak meghatározott távolságra tudjuk értékesíteni ezt a választékkört, mivel a magas fuvar költségek lehetetlenné teszik a távolabbi eladásokat. A belföldi árak általában 20%-kal alacsonyabbak az exportáraknál. Alapvető érdekünk, hogy a három agglomerált ipari üzemünk hazai forrásból szerezzék be az évi mintegy 1,5 millió úrméter alapanyag-szükségletét. Érdekünk, hogy a tűzifát értékének megfelelően a lehetséges mértékig használja fel az ország az energiahordozók között.

Várkonyi Gábor, a Dráva Parkett Kft. igazgatója fogadta társaságunkat és adott tájékoztatást a gyár munkájáról. Az 1878-ban francia cég által alapított fűrészüzemben, 1920-ban indult a parkettagyártás. 1974-ben náluk termeltek elsőként az országban szalagparkettát. Másfél éve zárult le a privatizáció, melynek során a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.-től a gyár többségi német tulajdonba került. Ezzel nemcsak tőkét, hanem piacot is hoztak. Jelenleg évi 30-35 ezer m³ alapanyagot dolgoznak fel. Emellett kevés import alapanyaggal is próbálkoznak. Az üzemben 360 fő dolgozik, éves árbevételük 1,8 milliárd forint körül várható. 1998-ban szeretnék a 2 milliárdot elérni. A készáru 60-65%-ban exportálják. Jelentős felújításokat és beruházásokat terveznek, nemrég került átadásra a keménylombos apró választékok előállítására az új linc gépsoruk. A jövőt illetően mind a termelési, mind a piaci körülményeket biztatóknak látják, és ezt örömmel kell nyugtázni alapanyag-beszállítói oldalról.

Szalkay György igazgatóhelyettes rövid tájékoztatást adott a rönk- és tűzifaexport megfigyelési rendszerének I. félévi tapasztalatairól. Tájékoztatót adott arról, hogy korábbi intézkedéseink alapján némileg egyszerűsítették az engedélyezési rendszert és várható, hogy 1998-ban a jelenlegi gyakorlatot megszüntetik.

Ormos Balázs vezérigazgató a Fahasználati Szakosztály elnöke nagyra értékelte közötti összefogásunkat és az alábbi állásfoglalásra tett javaslatot, amit a jelenlevők támogattak.

Állásfoglalás

1. Az erdőgazdálkodóknak egyre nagyobb gond a sarangolt választékok értékesítése. Évek óta napirenden van a probléma, határhát intenzív azonban nem történt. Várható a tőlünk keletre lévő fában bővelkedő országok exportjának beindulása, ezzel nehezítve a hazai értékesítést és talán később az exportot is. Már a hazai feldolgozók is ezen olcsóbb piacokról szándékoznak alapanyagot beszerezni a amgyar helyett. Szükséges felmérni az állami és magánerdő-gazdálkodók várható kitermelését és a sarangolt faanyag elhelyezését biztosítani.

A belföldi felhasználás a meglévő felhasználók kapacitásának bővítésével, új feldolgozó létesítésével, energetikai célú felhasználás

Cikkeink a szerzők személyes véleményét tükrözik, amely nem feltétlenül azonos a szerkesztőség véleményével.

A felkérés nélkül beküldött kéziratokat és fotókat a szerkesztőség lehetőség szerint gondozza és közli.

A szerzői honoráriumok kifizetésével kapcsolatos rendelkezések miatt felhívjuk szerzőink figyelmét, hogy a cikk, fotó, grafika stb. megjelenését követően szíveskedjenek a szerkesztőséggel a nevüket, lakcímüket, születési dátumukat, adószámukat (azonosító jelüket), és a nyugdíjasoknál a törzsszámot is közölni.

A beérkezett adatok alapján kötött felhasználási szerződést követően negyedévenként utaljuk ki a honoráriumot.

lás feltételeinek megteremtésével, állami dotáció igénybevételével és más megoldásokkal lehetséges.

Meg kívánjuk keresni az ÁPV Rt. illetékeseit egy a fenti problémát feldolgozó és javaslatokat tevő tanulmány elkészítése végett.

2. Egyes időszakokban és egyes választékoknál gondot okoz az erdőgazdálkodók ellenérdekeltsége, mely egyes esetekben a piaci ár kedvezőtlen alakulását okozza. A szakosztályok felvállalják, hogy kezdeményezik az erdőgazdálkodóknál a piaci törvényeket nem sértő együttműködés megindítását. Az első kijelölt választék a tűzifa, melynek elhelyezése gondot okoz. Megvizsgáljuk, hogy a tűzifa, mint energiát szolgáltató alapanyag, hasznosítása miképpen oldható meg (pl. erdei választék, apríték, hőenergia-szolgáltatás, tüzelőberendezéssel együtt való forgalmazás stb.)

3. A szakosztályok szükségesnek tartják a fa mint nyersanyag felhasználását szorgalmazó marketingprogramok folytatását. Ez feladatuk az erdőgazdálkodóknak és az OEE illetékes szakosztályainak is, de támogatás szükséges az FM-től, a Kincstártól és az ÁPV Rt.-től is.

4. A szakosztályok a következő rendezvényükön a fent vázolt feladatok kidolgozásával foglalkoznak majd.

Szalkay György *Ormos Balázs*
Fakereskedelmi Szakosztály Elnök *Erdőhasználati Szakosztály Elnök*

A közös összefogással a két szakosztály részéről 72 fő vett részt, érdeklődésükkel, támogató javaslataikkal sokan segítettek munkánkat.

A házigazdálkodóknak, különösen *Bogdán József* erdészeti igazgatónak ezúttal is megköszönjük a szervezésben nyújtott sok segítséget.

Szalkay György

A HM Budapesti helyi csoport 10 tagja 2 napos tapasztalatcsere-n vett részt a Szombathelyi Erdészeti Rt. területén 1997. novemberében.

Megérkezésünkkor *dr. Pethő József* vezérigazgató baráti szeretettel fogadott bennünket. Megismerkedhettünk az Erdészeti Rt. számítógépes adatfeldolgozó rendszerével, melynek segítségével csaknem naprakész információ birtokában a tervezési és a gazdálkodási munka szinte minden területe magas szinten összehangolt. Ez természetesen a magasan kvalifikált számítógépes csoport tagjainak köszönhető. A rendszer ismertetését tagtársaink élénk érdeklődése követte mind az erdőgazdasági ágazatok – fahasználat, értékesítés, erdőművelés, vadászat –, mind a közgazdaság, számvetés, tervezés szintjén az alkalmazási lehetőségek és tapasztalatok megbeszélésével.

A további beszélgetést szálláshelyünkön, a Csipkerekéi vadász-
házban folytattuk.

E havi számunk szerzői:

Balázs István	FM.Erd.Hiv.	Budapest
Bartha Dénes	Soproni Egyetem	Sopron
Bartha Pál	FM.Erd.Hiv.	Budapest
Bán István	Erd.Szolg.	Budapest
Bánó László	Utilis Kft.	Visegrád
Bordács Sándor	OMMI	Budapest
Csányi Sándor	erdész	Gödöllő
Hajdu Gábor	erdőmérnök	Kaposvár
Horváth Gyula	erdőmérnök	Ajka
Julia Hayley	újságíró	Madrid
Kézdy Pál	erdőmérnök	Budapest
Köveskúti György	erdőmérnök	Budapest
Somogyi Zoltán	ERTI	Budapest
Szepesi András	Erd.Szolg.	Budapest
Tokodi Mihály	erdőmérnök	Kaposvár

A lapban aláírás nélkül megjelenő fotókat Pápai Gábor készítette.

A délután és a másnapi terepi programot az Rt. gazdálkodási munkájának és a táj néhány kulturált helyének megismerésével töltöttük. Átfogó képet kaptunk az Rt. mintegy 47 000 ha területén működő 4 igazgatóság tevékenységéről, melyek közül a Szombathelyi és Sárvári Igazgatóság területével a bemutatóhelyeken közelebbről is megismerkedhettünk. A gazdag program során a Kőszegi-hegységben az Óházi kilátóról a táj szépségét megcsodálhattuk. A lenyűgöző méretű bükkök, véghasználati állományok erdőfelújításának megtekintésekor felmerült a gazdálkodás és a természetvédelem kérdése is.

A Stájer-házaknál az Rt. dicséretes törekvése az erdészeti múzeumban a múlt emlékeinek megőrzésére őszinte tetszést aratott.

A fenyő-véghasználatok vágástechnológiájának a Valmet közeli traktor alkalmazásával a Sárvári Igazgatóság területén találkozhattunk.

A fenyőfelújítások, a mesterséges és természetes úton történő kocsányos tölgyes és cseres erdőfelújítások részletes technológiáját, a vadgazdálkodás és erdőművelés kapcsolatát is megismerhettük a Sárvári Igazgatóság területén. Az Rt. mintegy 40-60 km évi kerítésfelújítással óvja felújítási területeit.

Több száz éves hatalmas kocsányos tölgyek, a „banyafák” megcsodálása után Scherg Lőrinc bajor származású erdőmester sírjához is ellátogattunk.

A vadgazdálkodás, vadászat eredményeinek ismertetése során a vadászat és a vad elsősorban külföldieknek történő újszerű „csomag” értékesítése váltott ki nagy érdeklődést és számunkra is követendő példaként alkalmazhatónak tartottunk.

Búcsúzóul a sok értékes tapasztalat kiértékelése után Lukács Sándor vezérigazgató jövő tavaszra meghívta a szombathelyi kollégákat gazdaságunk meglátogatására.

Pálhalmi János

November hó 25-én Kondor Endre, az Ipolyerdő Rt. vezérigazgatója látogatásával tisztelte meg Egyesületünk Csillagvölgyi könyvtárát, hogy személyesen adja át archívumunknak ajándékként az idej balassagyarmati Vándorgyűlés emléktárgyait: a szakmai program gyalogtúrájához készített klasszikus erdész-fokost, valamint a hátizsákot.

Tudvalevő és ismeretes, hogy könyvtárunk a hazai és külföldi szakmai irodalmi kiadványok mellett az erdészeti egyesületi rendezvények írásos és tárgyi bizonyítékait nem annyira muzeális, mint inkább benső érzelmi indítékkal archív anyagként gyűjti, kezeli és őrzi a jelen és a jövő történelme számára. Kondor Endre nagyrabecsült kollégánk, kedves tagtársunk látogatása és nemes gesztusa emlékezetes marad.

Riedl Gyula
könyvtáros

42 éves, rokkantnyugdíjas, természetjáró fiatalember egyedülálló vagy üres erdészházba költözne. Ajánlatokat „Segítő-kész” jeligére a szerkesztőségbe kérek.

Horváth László
6000 Kecskemét, Tízoltó u. 14.

Az OEE Erdőfeltárási Szakosztálya 1997. november 4-5-én a Mecseki Erdészeti Rt. területén tartotta ülését. A szakosztályülés első részében a résztvevők megismerkedhettek a korszerű útépitési anyagokkal és technológiákkal. Andaházy Lóránd a SYTEC-Magyarország Mélyépítéstechnológiai és Mérnökbiológiai Kft. ügyvezető igazgatója mutatta be az általuk forgalmazott hullámlemez csőáteresztőket, az erózióvédelemben jól használható természetes alapanyagból készült hálókat, valamint a földművek állékonyságát növelő georácsokat, geohálókat és szűrőpaplanokat. Ezt követően Szirányi Miklós a BETONÚT Rt. műszaki igazgatója ismertette a Mikrobelaq márkanéven forgalmazott vékony kevert aszfaltbevonat előnyös tulajdonságait, amelyet a résztvevők közúti igénybevételnek kitett körülmények között is tanulmányozhattak. A kati-

onaktív bitumenemulzió kötőanyag felhasználásával, permetezéses technológiával készített vékony felületi bevonatokról Baksa László a STRAVIA Kft. ügyvezető igazgatója tartott előadást. Mindkét technológiáról bemutatták azokat a videofelvételeket, amelyeket a Mátra-Nyugatbükki EFAG Rt. készített saját útjainak karbantartásakor. Az ülés kellemes színfoltja volt Fuják József erdőmérnök visszaemlékezése az 1948-1954 közötti erdészeti útépitések körülményeire. Az eredeti dokumentumok összegyűjtésével és rendezésével az erdészeti útépitések körülményeiről összeállított korrajz értékes kiindulópontja lehet egy későbbi erdészettörténeti kutatásnak. Célszerű lenne, ha hasonló összeállítások mind nagyobb számban készülhettek. A szakosztály megvitatta a LIV. törvény végrehajtására kiadott 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet erdőfeltárást érintő kérdéseit és úgy foglalt állást, hogy mielőbb rendezni kell az erdészeti hatósági engedély kiadásának feltételeit, valamint ezzel összefüggésben a tervezői jogosultság kérdését is. A szakosztályülés második napján Káldy József vezérigazgató bemutatta a Mecseki Erdészeti Rt.-t, majd helyszíni bejáráson az anyagmozgatás és az erdőfeltárási helyzetét és problémáit. Ripszám István, az Rt. fahasználati főmunkatársa az erdőfeltárási, erdőgazdálkodási és a természetvédelem közötti konfliktusokról és azok kezeléséről fejtette ki gondolatait. A korszerű erdőfeltárási alapelveire épülő gyakorlat bemutatásával bizonyította, hogy az ellentétek kezelhetők, ha a megoldás érdekében minden érdekelt bevonunk az előzetes konzultációkba. A szakmailag tartalmas és az emberi kapcsolatokat elmélyítő rendezvényen a szakosztály 27 tagja és 4 fő meghívott vett részt.

Az OEE Zalaegerszeg HCS tagsága egy jól szervezett, nagy-szerű hangulatú szomszédolásban-tapasztalatcserén vett részt 1997. október 21-én, a szombathelyi HCS szervezésében. A Kőszegi-hegység térségének szakmai és kultúrtörténeti bemutatását dr. Pethő József vezérigazgató és munkatársai mindvégig kiváló alaposággal és igen gazdag-változatos programhelyekkel biztosították. Indításként Velemben kaptunk egy átfogó ismertetést a Szombathelyi Erdészeti Rt. helyzetéről (múltjáról, jelenéről, a jövő többbiseretlenséget), majd a védőitalok elfogyasztása után kezdtük meg a terepi programot. Elsőként a Szent Vid kápolnát jártuk körül, innen utunk a lucfenyőpusztulás okozta problémákat bemutató veleméri erdőrészekhez vezetett.

A Kőszegi-hegységben őshonosnak tartott lucosok nagy része sem tudta átvészelni az 1993-95. évi aszályos időjárást és következményeként a szűkárókat, így 50 év után (1946 körül hasonló mértékű pusztulás volt) több százezer köbméter fa kitermelését kellett megoldani a nyugat-dunántúli régióban. Felújításuk elsősorban bükkal folyik, csak a tetőrészekre került ismét vissza a luc.

Bejárásunk során egy „zalai mértékű” idős bükkösállomány problémájával ismerkedtünk meg, majd innét érkezünk a közelmúltban megnyitott Stájer-házi erdészeti múzeumhoz Csak az elismerés hangján tudunk nyilatkozni a szombathelyi kollégák – legfőképpen Bejczy Péter HCS titkár – eredményes munkájáról, amellyel bemutatják az idelátogatók számára a térség erdészeti múltját meghatározó erdész személyek életútját, embert próbáló munkaeszközzeit, az erdő élővilágát és még sok olyan tárgyat, amely erdész múltunk része volt.

Ezután rövid, de gyakorlatias programként az ez évi gesztenye minőségét, egyebek kíséretével, fűtéssel egybekötve izlelhetjük meg.

A délután folyamán Kőszeg város központjának bemutatására került sor, ahol a vendéglátó kollégák idegenvezetésből is nagy-szerűen vizsgáztak.

Később az utunk a sárvári térség Farkas-erdejében folytatódott, ahol rövid megállással tisztelegtünk Scherg Lőrinc és felesége sírjánál.

A szomszédolást estebédrel és baráti beszélgetéssel a Hidegkúti vadászházban fejeztük be. Az egésznapos tapasztalatcseréért, fáradozásért, a baráti vendégszeretetért ezúton is köszönetet mondunk. Viszlát jövőre Zalában.

Müller Géza